

Bemærkninger til forslaget

Enhedslisten foreslår, at borgeres adgang til dokumenter om egne forhold i Politiets Efterretningstjenestenes arkiver ændres, således at borgere får mulighed for at se deres egen sag i mindst samme omfang, som borgere i Norge og Sverige har hos disse landes efterretningstjenester.

Som et absolut minimum bør personer kunne få adgang til de samme oplysninger, som forskere og andre, der ikke enten er ansat hos PET eller medlem af Wamberg-udvalget, som fører tilsyn med efterretningstjenestens registreringer m.v., har. Baggrunden for beslutningsforslaget er, at det er kommet frem i pressen, at forskere kan få adgang til oplysninger om personer i PET's arkiver, som de pågældende personer ikke selv har adgang til. Enhedslisten finder det grotesk, at forskerne, som har adgang til arkiverne, bruger oplysningerne fra arkiverne til at hænge navngivne personer ud i pressen.

Når PET – eller FE (Forsvarets Efterretningstjeneste) – frigiver arkiver, skal de personer, som er omtalt i arkiverne, efter Enhedslistens opfattelse automatisk have meddelelse om, at arkiverne er frigivet enten helt eller til forskning, og at de kan få tilsendt en kopi af de pågældende dokumenter, såfremt de måtte ønske det. Det er helt urimeligt med alt dette hemmelighedskræmmeri, og enkeltpersoner opdager ikke de frigivne arkiver, før en eller anden forsker omtaler vedkommende. Derfor bør omtalte personer have umiddelbar besked, når arkiver frigives, herunder også arkiver, der frigives til forskning.

Enhedslisten har svært ved at se saglige argumenter for, at den danske stats sikkerhed skulle være helt særlig i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med, f.eks. Norges og Sveriges. Vi må derfor kunne åbne arkiverne i mindst samme omfang, som de har gjort.

Beslutningsforslaget indebærer, at regeringen inden den 1. juli 2007 skal ændre adgangen til Politiets Efterretningstjenestenes arkiver, således at borgere får mulighed for at se deres egen sag i mindst samme omfang, som borgere i Norge og Sverige har hos disse landes efterretningstjenester.

Enhedslisten finder, at den ændrede arkivadgang bør ske gennem lovgivning.

En sådan lovgivning skal bl.a. forholde sig til PET's muligheder for at meddele afslag på anmodning om aktindsigt fra personer i materiale om den pågældende, som efterretningstjenesten måtte være i besiddelse af, med henvisning til offentlighedslovens § 2, stk. 1, hvorefter loven ikke finder anvendelse på sager inden for strafferetsplejen, og § 13, stk. 1, nr. 1 og 2, hvorefter retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar samt til rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner.

Beslutningsforslaget vedrører ikke den konkrete sag, som er nævnt nedenfor, og hvis videre forløb og endelige udfald må findes i det juridiske system på baggrund af gældende lovgivning.

Professor Bent Jensen, Forsvarsakademiets center for koldkrigsforskning, har i en artikel i Morgenavisen Jyllands-Posten den 14. januar 2007 på baggrund af adgang til Politiets Efterretningstjenestenes arkiver fremlagt oplysninger om, at PET overvågede journalist Jørgen Dragsdahl og i interne dokumenter beskrev ham som agent.

Ifølge artikel i Jyllands-Posten den 15. januar 2007 har PET den 13. januar 2007 sendt en såkaldt myndighedsudtalelse til Jyllands-Posten med følgende indhold:

»I overensstemmelse med normal praksis kommenterer PET ikke eventuelle konkrete sager, herunder sager, som måtte have været under behandling tilbage i 1980'erne.

Med hensyn til adgangen til PET's arkiver kan det generelt oplyses, at enkelte forskere er blevet tildelt en særlig adgang til PET's arkiver. Dette er f.eks. sket i forbindelse med DIIS's udredning »Danmark under den kolde krig« og professor Bent Jensens forskningsprojekt »Den kolde krig i Danmark 1945-1991. Indre konflikter om Danmarks ydre og indre sikkerhed.«